

HEMIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

MAJ, ŠKOLSKE 2016/2017. GODINE

UPUTSTVO

Vrijeme rješavanja testa je 60 minuta.

Ne otvarajte test dok vam test-administrator ne kaže da možete početi sa radom.

Dozvoljen pribor: grafitna olovka, gumica i hemijska olovka.

Učeničkov rad mora biti napisan hemijskom olovkom. Samo skice i grafici mogu biti nacrtani grafitnom olovkom. Tokom ispita dopuštena je upotreba digitrona (džepnog kalkulatora).

Pažljivo pročitajte svaki zadatak.

Pažljivo pročitajte uputstva koja su napisana ispred svake grupe zadataka.

U zadacima od 1 do 4 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora. Prilikom rješavanja zadataka od 5 do 7 pažljivo popunite tabelu. U zadacima od 8 do 16 jasno i precizno napišite rješenja na za to predviđeno mjesto. Zadatke rješavajte postupno, pravilno zapišite jedinice mjere a brojne vrijednosti zaokružite na dvije decimale. Ako zadatak rješavate na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje da ocjenjivač boduje.

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Ukoliko pogriješite, prekržite i rješavajte ponovo. **Nije dozvoljena upotreba korektora.** Kao prilog testu dat je Periodni sistem elemenata.

Želimo vam puno uspjeha!

ŠIFRA UČENIKA

PERIODNI SISTEM ELEMENATA

		PRELAZNI ELEMENTI															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1,01 H 1		← relativna atomska masa ← simbol ← redni broj													4,00 He 2		
6,94 Li 3	9,01 Be 4											10,81 B 5	12,01 C 6	14,01 N 7	15,99 O 8	19,00 F 9	20,18 Ne 10
22,99 Na 11	24,31 Mg 12											26,98 Al 13	28,09 Si 14	30,97 P 15	32,07 S 16	35,45 Cl 17	39,95 Ar 18
39,10 K 19	40,08 Ca 20											69,72 Ga 31	72,59 Ge 32	74,92 As 33	78,96 Se 34	79,90 Br 35	83,80 Kr 36
85,47 Rb 37	87,62 Sr 38											114,82 In 49	118,71 Sn 50	121,75 Sb 51	127,60 Te 52	126,90 I 53	131,30 Xe 54
132,91 Cs 55	137,33 Ba 56											204,37 Tl 81	207,20 Pb 82	208,98 Bi 83	(209) Po 84	(210) At 85	(222) Rn 86
(223) Fr 87	(226) Ra 88											200,59 Hg 80	196,97 Au 79	195,09 Pt 78	196,97 Au 79	200,59 Hg 80	204,37 Tl 81
												285 Uub 112	272 Uuu 111	269 Ds 110	272 Uuu 111	285 Uub 112	
		Lantanoidi ¹															
		140,12 Ce 58	140,91 Pr 59	144,24 Nd 60	145 Pm 61	150,4 Sm 62	151,97 Eu 63	157,25 Gd 64	158,93 Tb 65	162,50 Dy 66	164,93 Ho 67	167,26 Er 68	168,93 Tm 69	173,04 Yb 70	174,97 Lu 71		
		Aktinoidi ¹															
		232,04 Th 90	231,04 Pa 91	238,03 U 92	(237) Np 93	244 Pu 94	243 Am 95	247 Cm 96	247 Bk 97	251 Cf 98	(254) Es 99	257 Fm 100	258 Md 101	259 No 102	(262) Lr 103		

U zadacima od 1 do 4 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. U kom niza se nalaze samo nemetali?

- A. Na, P, O, Fe, Cl
- B. Cu, C, N, H, Pb
- C. O, S, C, P, F
- D. Li, Mg, Ag, Hg, K

2 boda

2. Koji od navedenih je par izomernih ugljovodonika?

- A. 2-metil-butan i propan
- B. 2,2-dimetil-propan i n-butan
- C. 2-heksen i 2,3-dimetil-pentan
- D. 1-butin i 2-butin

2 boda

3. Reakcija benzena sa bromom u prisustvu opiljaka gvožđa je reakcija:

- A. adicije
- B. eliminacije
- C. oksidacije
- D. supstitucije

2 boda

4. Koja od datih tvrdnji NIJE tačna?

- A. Kalcijum je uvijek dvovalentan.
- B. Kalcijum hidroksid je negašeni kreč.
- C. Dolomit je ruda magnezijuma.
- D. Zemnoalkalni metali reaguju sa vodom.

2 boda

U zadacima od 5 do 7 pažljivo popunite tabelu.

5. Popunite tabelu tako da poređate rastvore sljedećih supstanci po porastu pH vrijednosti.

1. NaOH
2. H_2SO_4
3. CH_3COOH
4. H_2O

--	--	--	--

1 bod

6. Upišite X na odgovarajuća mjesta u tabeli, tako da razvrstate date promjene supstanci na fizičke i hemijske.

PROMJENA SUPSTANCE	Fizička	Hemijska
Sagorijevanje drveta		
Istezanje žice		
Rđanje gvozdene ograde		
Usitnjavanje školske krede		

2 boda

7. Upišite X na odgovarajuća mjesta u tabeli, tako da povežete formulu sa odgovarajućim pojmom.

A. C_2H_5OH	1. sastojak alkoholnih pića
B. $C_3H_5(OH)_3$	2. masti i ulja
C. $C_2H_4(OH)_2$	3. plastične mase
	4. antifriz

Formula	Pojam			
	1.	2.	3.	4.
A.				
B.				
C.				

2 boda

U zadacima od 8 do 16 upišite rješenje na za to predviđeno mjesto.

8. Atom nekog elementa ima 16 n^0 i strukturu elektronskog omotača $X_{2e,8e,5e}$.

Odredi:

1. Atomski i maseni broj elementa
2. Grupu i periodu u kojoj se nalazi taj element

Rješenje:

1. _____

2. _____

2 boda

9. Napišite formulu natrijum karbonata (sode).

Rješenje: _____

1 boda

10. Napišite jednačinu hemijske reakcije aluminijuma sa kiseonikom:

Rješenje:

2 boda

11. U jednom molu N_2O_5 nalazi se:

A. _____ molekula N_2O_5

B. _____ atoma O

2 boda

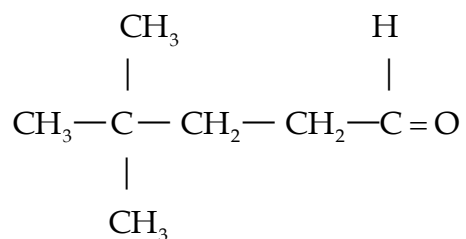
12.

Gorenje svijeće je reakcija _____ i tada nastaju jedinjenja koja se nazivaju _____, čija je opšta formula _____. Reakcija se dešava u prisustvu _____.

2 boda

13. Odredite IUPAC-ov naziv kiseoničnog jedinjenja čija je racionalna formula:

Rješenje:

1 bod

14. Izračunajte masu vodonika koji se oslobodi reakcijom 0,1 mola cinka sa hloridnom kiselinom.

PRIKAZATI POSTUPAK RADA:

Rješenje:

3 boda	
--------	--

- 15.** A. Predstavite strukturnim formulama hemijsku jednačinu potpune adicije broma na propin.
B. Napišite IUPAC-ov naziv dobijenog proizvoda.

Rješenje:

2 boda	
--------	--

A.

B. _____

- 16.** A. Napišite racionalnu strukturnu formulu estera glicerola sa ostacima (redom) palmitinske, stearinske i palmitinske kiseline.
B. Napišite IUPAC-ov naziv tog estera.

2 boda	
--------	--

Rješenje:

A.

B. _____

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____
_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2017. godine